

støttelse, og naar de have faaet den? Jeg tror, at det hele Forhold kræver en saadan Forandring, og naar den kommer, kunne vi frafalde Forlaget under Nr. 69, som man har saa meget imod, eller søge det ændret i en yderligere Grad i Retning af de ærede Medlemmers Ønske. Det meget ærede Medlem udtalte sig ligeledes imod en friere Afgang for Universitetsstudiet. Der kan naturligvis ikke være Tale om en aldeles fri Afgang, thi hvad skulde ogsaa bevæge Arbejderne i almindelig Forstand til at spilde sin Dag for at sidde paa Universitetet istedetfor at bruge sin Skovl og Spade, det blev han og hans Kone snart kjed af, men det turde ikke være afveien, om en Maskinarbejder f. Ex. uden at være immatrikuleret ved Universitetet kunde gaa op og høre en fysisk Professor holde Foredrag over Fysik. Det er muligt, at han kunde høre med sig fra sin Læretid ligesaa gode Forudsætninger for at drage Nytte af en saadan Førelæsning, som den Læredreng, der kommer fra de lærde Skoler, naar han bliver immatrikuleret ved Universitetet og skal høre Filosofi der (Afbrydelse). Sa det er jo sjønt, at vi ere saa enige. Jeg vil kun udtale, at det, at man ikke fortaar et Foredrag saaledes, som man videnskabelig bør for at drage den fulde Nytte deraf, ingenlunde beviser, at man ikke kan have særdeles Nytte og Gavn deraf. Man kan gaa i den botaniske Have og i det naturhistoriske Museum uden at være Botaniker eller Naturhistoriker og dog drage særdeles Nytte deraf. Det Samme er Tilfældet med mange Foredrag, der høres eller burde holdes ved Universitetet, de kunne styrke, oplive og kaste et helt Lys over det private Studium, som ellers Mange maa savne, naar Afgangen til Universitetet er lukket. Da det ærede Medlem talte om Frihedsstanke, og om at man kunde vindicere for Universitetets Børn en bestemt Betydning i vid Udstrækning for Friheden her i Landet, sagde det ærede Medlem, at det var ikke uden Fare, da man før 1848 her i Landet virkede i Frihedsretning. Ja, det var ganske vist ikke uden Fare; men jeg tror alligevel, at det var en meget mild Maade, hvorpaa man dengang tog imod Udtalelser, gaaende ud paa et Angreb paa den daværende Forsatning, og som man tog imod politiske Forsøelser. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det er ligesaa let nu at komme i Lugthuset for politiske Forsøelser, som det var dengang, det vil sige for Somme. Det ærede Medlem tager feil, man lader her ikke haant om, hvad der sker i andre Lande; fornuftige Raavisninger af Erfaringer fra andre Lande bruger man og tager Hensyn til, men naar man vil overføre andre Landes, f. Ex. australiske Landes Forhold til Anvisning for os, saa sige vi, det maa passe, førend vi tage imod det. Med Hensyn til den systematiske Opposition, som det ærede Medlem talte om i Slutningen af sit Foredrag, da vil jeg sige, hvad man i konstitutionelle Lande gjør

ved den. Man bringer den systematiske Opposition til at ophøre, saa bliver Mindretallet en systematisk Opposition, og naar dette da arbejder sig op til at blive et Flertal, bringer man ogsaa det ud af Stillingen som systematisk Opposition. Jeg skal ikke udtale mig om Hensynet til, at man undlader at behandle Sagerne og blot tager politiske Hensyn eller til det ærede Medlems Hentydninger til mine Udtalelser ifjor, thi det er ikke noget Nyt, men det er derfor ikke mere rigtigt. Nu kommer jeg til det meget ærede Medlem, der talte om Andres Toner, og om hvem jeg derfor maa antage, at han har talt i en meget mild og fredelig Tone, nemlig det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad). Som Overdommer gav han os en useilbarlig Dom — det vil sige, useilbarlig inden den kommer for Høieste ret, thi saa kan den godt forandres; vi have jo saa ofte set Overdomstolens Dom blive forandret, naar den kommer længere op, men nu for Liden staar den — ikke blot med Hensyn til Betænkningen iaar, men ogsaa med Hensyn til Betænkningen for de foregaaende Aar. Vi have jo yderst sjældent den Nydelse og Glæde at høre det ærede Medlem udtale sig ved Finanslovens Behandling, og det var mig kjært at faae ham til at udtale sig. Den Dom, han fældede, skulde formentlig ramme Ordspøreren, men det Værste var, at han ved at ramme mig, kom i mange Punkter til at ramme hele Finanssubvalget og saaledes kom til at slaa sine egne Venner, hvad han ikke skulde have gjort. Han kan altsaa ikke rigtig naae sin Hensigt, at komme Ordspøreren tillivs for Betænkningen, uden at ramme dem, der have medunderskrevet den. Det er ganske vist, at det er en almindelig Regel, at man ikke lader sig genere af Smaaating; mine ærede Venner lade mængen en Vending i Betænkningen passere, som de kunde ønske anderledes, en Liberalitet hos mine ærede Kolleger i Finanssubvalget, som jeg med Fornøielse paa- skjønner, saa at altsaa det Væsentligste i den Henseende utvivlsomt hviler paa Ordspøreren; men det kan ikke være muligt, at en Betænkning gennem 3 Aar kunde gaa frem med den Karakteristik, som det ærede Medlem gav af den, uden at den maatte møde en bestemt Indsigelse, eller ogsaa at Mindretallet bestemt skilte sig fra Flertallet og paa ethvert Sted skrev sin egen Betænkning, om det end var kommet til samme Resultat som Flertallet. Det ærede Medlems Dom rammer altsaa ogsaa hans nærmeste Venner; men jeg tvivler ikke om, at de lige saa lidt som jeg sige: Nu, de høre blot derpaa med en vis Fornøielse. Den milde Overdommers Dom gif saaledes ud paa, at Betænkningen snart var majestætisk, snart haanlig, bestandig afvisende. Ja, Gud bedre os, dersom Overdomstolene altid vare afvisende (En Stemme: Der blev ikke sagt „afvisende“, men „opirrende“). „Opirrende“ sagde det ærede Medlem ikke, thi han kan ikke saa let lade sig opirre,